

AHİRETE VE KADERE İMAN

2. Bölüm

İçindekiler

Et tohumunu nasıl filizlendirirsek kâbahonda çiçekler nasıl açarsa, insanlarda akirette yeniden diriltileceklerdir.

4.

Ahirete İmanın Sağladığı Faydalar

5.

Kaza ve Kader Nedir

6.

Allah'ın İradesi

7.

İnsanın İradesi ve Kader

8.

Kader İle İlgili Kavramlar (Tevekkül, Hayır ve Şer, Rızık, Ecel)

9.

Kaza ve Kadere İmanın Sağladığı Faydalar

5. KAZA VE KADER NEDİR?

KADER

Kader, kelime olarak bir Şeye g¼c¼ yetmek, bir Şeyi bi¼imlendirmek, planlamak, ¼l¼¼ ile yapmak, kıymetini bilmek, bir Şeyi başka bir Őeyle mukayese etmek anlamındadır. Kavram olarak, ezelden ebede kadar olmuŐ ve olacak Őeylerin hepsinin Allah tarafından bilinmesi ve irade edilmesi manasında kullanılır.

KAZA

Kaza ise kelime olarak h¼kmetmek, emretmek, muhkem ve sağlam yapmak, ifa etmek demektir. Kavram olarak kullanıldığında ezelde bilinen ve takdir edilen Şeyin, zamanı ve yeri geldiğinde Allah tarafından ortaya ¼ıkarılması anlamına gelir.

Kader: Allah'ın yarattığı plan ve programdır.

5. KAZA VE KADER NEDİR?

Kader ve kazaya iman etmek demek, hayır ve şer, iyi ve kötü, canlı ve cansız, faydalı ve faydasız ne varsa tüm bunların Allah'ın bilgisi, dilemesi, kudreti ve yaratması ile mümkün olduğuna, Allah'tan başka yaratıcı olmadığına inanmak demektir. Kadere iman, kâinatta olan her şeyin bir ölçüye göre, bir hikmete göre cereyan ettiğini kabul etmek demektir.

6. Allah'ın İradesi - 7. İnsanın İradesi

İRADE

İrade istediğimiz şeyi yapabilme gücüdür.

Küllî İrade

İstediği her şeyi yapabilme gücüne sahip olan sınırsız iradedir ki bu Allah'ın iradesidir.

İRADE

Cüzî İrade

İstediği her şeyi yapamayıp bir kısmını yapabilen sınırlı iradedir ki buna insanın iradesi dahildir.

KAZA VE KADER İNANCININ KUR'AN VE HADİSLERDEKİ TEMELLERİ

- Kader ve kaza inancını temellendirebileceğimiz yüzlerce ayet vardır. Bu ayetlerden bazılarında evrende var olan bütün varlıkların Allah'ın dilemesi, iradesi, kudreti ve yaratması ile varlık sahasına çıktıkları belirtilmektedir. Bunlardan bazılarında doğrudan bütün varlıkların bir kadere göre yaratıldığı vurgulanmaktadır:

○ Ayetler:

- “Biz her şeyi (belirlenmiş) bir kadere göre yarattık.”
- “Aranızda ölümü biz takdir ettik ve takdirinin önüne geçileceklerden değiliz.”
- “(Fakat Lû t'un) karısı müstesna, biz onun geri kalanlardan olmasını takdir ettik.
- “Takdirde bulunan ve hidayete sevk eden Allah'ın adını tesbih et.”
- “Allah her şeyi yarattı ve mukadderatını belirledi.”

KAZA VE KADER İNANCININ KUR'AN VE HADİSLERDEKİ TEMELLERİ

- Bazı ayetlerde de başta güneş ve ay olmak üzere evrendeki varlıkların kendileri için belirlenen yörüngelerde akıp gitmesi, her şeyin bir ölçüye göre hareket etmesi dile getirilmektedir. Yaratmada olduğu gibi yaşatmada ve varlıklarını devam ettirmede de tüm varlıklar, ilahî takdir açısından değerlendirilmekte ve tüm bunların Allah'ın ilmi dahilinde gerçekleştiği dikkatlere sunulmaktadır.

○ Ayet:

“Güneş karar kılacağı yere doğru akmaktadır, bu aziz ve âlim olan Allah'ın takdiridir.”

KAZA VE KADER İNANCININ KUR'AN VE HADİSLERDEKİ TEMELLERİ

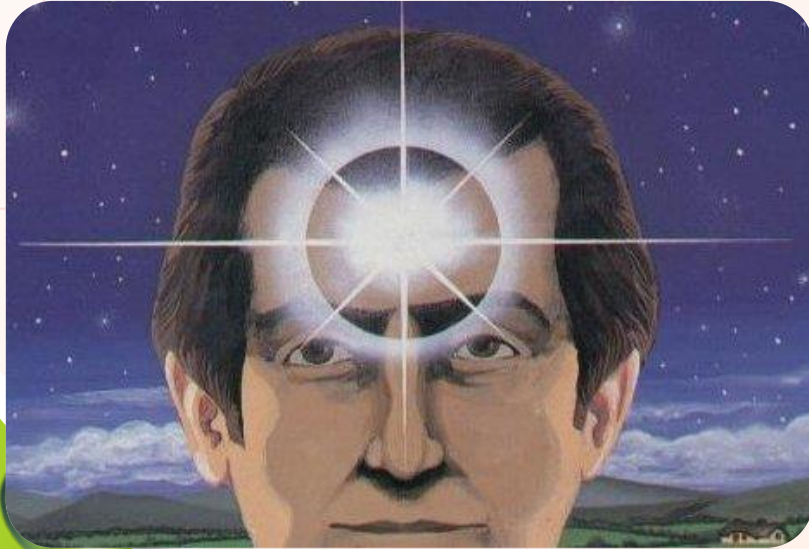
- Kaderin insanlara ve toplumlara bakan yönleri de Kur'an ayetlerinde sıkça vurgulanan hususlardandır. Bu ayetlerde insanın, Allah'ın teklifine muhatap oluşunda bir tercihle karşı karşıya bırakılması, özgür iradesiyle seçim yapabilmesi, gücü ölçüsünde sorumlu tutulması, yaptıklarından ve yapmadıklarından hesaba çekilmesi gibi konular Allah-insan ilişkisi bağlamında çarpıcı ifadelerle sunulmaktadır

AYET: “ Şüphesiz biz ona (doğru) yolu gösterdik. İster şükredici olsun ister nankör.” (Âl'i-İmran:3)

KAZA VE KADER İNANCININ KUR'AN VE HADİSLERDEKİ TEMELLERİ

- HADİS: “Kuvvetli mümin, Allah nazarında zayıf müminden daha sevgili ve daha hayırlıdır. Aslında her ikisinde de bir hayır vardır. Sana faydalı olan şeye karşı gayret göster. Allah ’tan yardım dile, acz izhar etme. Bir musibet başına gelirse: ‘Eğer şöyle yapsaydım bu başıma gelmezdi!’ deme. “Allah takdir etmiştir Onun dilediği olur!” de! Zira ‘eğer ’ kelimesi şeytan işine kapı açar. ”

AYET: “Hiçbir şey yoktur ki, kaynağı bizim katımızda olmasın ve biz hiçbir şey indirmeyiz ki, kusursuzca belirlenmiş bir ölçüye, bir uyuma dayanmasın.” (Hicr:21)

KAZA VE KADER İNANCININ KUR'AN VE HADİSLERDEKİ TEMELLERİ

- Her şey, Allah'ın koyduğu biyolojik, fiziki ve sosyal kanunlara göre hareket etmektedir. Allah'ın evrendeki uyumu sağlamak için koyduğu yasalara “âdetullah” veya “sünnetullah” denir. Buna kader de denilir.

İnsanın, iyilik ve kötülük yapabilecek şekilde yaratılması, akıl ve irade Gücünü kullanması gibi kendisine verilen kabiliyetler onun kaderini oluşturur.

İLİM

Allah'ın sınırsız
bilmesi

İRÂDE

Allah'ın sınırsız iradesi
(Meşiet)

KUDRET

Allah'ın sınırsız gücü

TEKVİN

Allah'ın yaratması
(Halk-İcad-İbda
-Kevn-İnşa)

Allah'ın Kaderle İlgili Sıfatları

YAŞATMA

Hayat bahşetmesi

ÖLDÜRME

İnsanın hayatı
sonlandırabilmesi

HİDAYETE ERDİRME

Allah'ın doğru yola
iletmesi

DALALETTE

BIRAKMA

Allah'ın sapıtma
özgürlüğü vermesi

İNSANIN KADERLE İLGİLİ BAZI ÖZELLİKLERİ

İnsan rüzgârın önünde uçuşan bir yaprak mı?

İnsan yapıp ettiklerinin tamamını kendi güç ve kudretiyle yapan, kendi fiillerini kendisi yaratan bir varlık mı?

Ya da insanı bu ikisinin ortasında dengeli bir şekilde mi tanımlıyoruz?

**Akıl Sahibi
Olmak**

**İnsanın Kaza ve
Kaderle İlgili
Bazı Özellikleri**

**Sorumlu
Olmak**

**Özgür
Olmak**

Akıl Sahibi Olmak

- İnsan, akıl sahibi olduğu için iyiyi kötüden, doğruyu yanlıştan ayırabilen ve bu özelliğinden dolayı da dinin emir ve yasakları karşısında muhatap ve sorumlu olan bir varlıktır. İnsanın akıl sahibi olması, onu irade ve tercih sahibi olmayan diğere varlıklardan ayırmakta; dinin teklifleri karşısında insanı kabul ya da ret açısından bir tercihle ve seçimle yüz yüze bırakmaktadır.

Akıl Sahibi Olmak

○ AYET: Ona hayır ve şer yollarını göstermedik mi? (Beled:10)

AYET: Kim iyi bir iş yaparsa, bu kendi lehinedir. Kim de kötülük yaparsa aleyhinedir. Rabbin kullara zulmedici değildir. (Fussilet:46)

Şer

Hayır

AKIL

Akıl Sahibi Olmak

- Kur'an'da pek çok ayette aklını kullanma övülürken, aklını kullanmayanlar ağır bir dille eleştirilmektedir.

AYET: Allah'ın izni olmadıkça hiçbir kişi iman edemez. Allah, pisliği, aklını kullanmayanlar üzerine bırakır.. (Yunus:100)

AKIL

ERCİH

Özgür Olmak

- Akıl ve irade sahibi olarak insan herhangi bir fiil için tercihte bulunmakta, hür iradesiyle seçim yapmaktadır. Bu seçimle birlikte gerekli çabayı da sarf etmektedir. Allah da onun bu seçimi ve çabası yönünde o fiili yaratmaktadır.

AYET: Allah
pisliği, aklın

z. Allah,
(0)

H

Özgür Olmak

- AYET: Dinde zorlama yoktur. Artık doğrulukla eğrilik birbirinden ayrılmıştır. O halde kim tâğutu reddedip Allah'a inanırsa, kopmayan sağlam kulpa yapışmıştır. Allah işitir ve bilir. (Bakara:256)

AYET: “Eğer inkâr ederseniz, şüphesiz Allah, size muhtaç değildir. Bununla beraber O, kullarının küfrüne razı olmaz. (Zümer:7)

TERCİH

Özgür olmak sorumlu olmayı gerektirir.

**İstediğiniz her
şeyi yapmakta
özgürsünüz.
Katlanacağınız
şey sadece
sonuçlarıdır...**

Sorumlu Olmak

- İnsanlar inandıklarından ve inanmadıklarından, tercih ettiklerinden ve etmediklerinden, yaptıklarından ve yapmadıklarından sorumludur. Çünkü kendisine verilen akıl ve özgürlük onun bütün bunlardan sorumlu olması sonucunu doğurur.

Sorumlu Olmak

- AYET: “Başınıza gelen herhangi bir musibet, kendi ellerinizle işledikleriniz yüzündendir. (Bununla beraber) Allah çoğunu affeder.” (Şura:30)

İRAD

AYET: “Allah her şahsı, ancak gücünün yettiği ölçüde mükellef kılar. Herkesin kazandığı (hayır) kendine, yapacağı (şer) de kendinedir ...” (Bakara:286)

İçindekiler- Kaza ve Kaderle İlişkilendirilen Bazı Kavramlar

Ecel ve Ömür

Rızık

Afet

Sağlık ve Hastalık

Başarı ve Başarısızlık

Dua ve Tevekkül

Sabır, Teslimiyet ve Rıza

Hayır ve Şer

Hidayet ve Dalalet

Ecel ve Ömür

- Bir kimsenin ölümü, o kimse için takdir edilen ömrün bitmesiyle gerçekleşir. Bunun nerede, ne zaman, nasıl olacağını hiç kimse bilemez. Ecel, ne bir an öne alınabilir ne de bir an geriye bırakılabilir. İnsanın hastalanıp yatakta ölmesi de, depremde duvar altında kalması da, denizde boğulması da, düşmanı tarafından vurulması da eceliyle ölmesi demektir.

Kur'an'da canlılarda olduğu gibi toplumların da bir ömrü olduğundan bahsedilir.

Rızk

- Her türlü yiyecek, içecek, giyecek, kullanılan eşya, mal, mülk, para, mücevher ve servet, çoluk çocuk ve eş, faydalanılan yetenekler, bilgi ve hikmet, gönüllerin ve vücudun her türlü gıdası, en küçüğünden en büyüğüne kadar yararlandığımız her şey rızık kapsamında değerlendirilebilir.

Er-Rezzak
Rızık verici Allah

İRÂDE

Yegâne rızık verici Allah'tır. Kullar çalışıp çabalarlar ve kendileri için takdir edilmiş olan rızık kazanma yolunda gayret gösterirler. Rızık yaratan da veren de Allah'tır. Ama bu durum; "Nasıl olsa rızık veren Allah'tır," deyip çalışmamaya, tembelliğe götürmemelidir.

Rızık

- Rızık verici Allah'tır ancak bizim de helal olan rızıkı tercih etmemiz gerekir.

Hz. Peygamber (sav) buyuruyor ki;

“Allahım!
Bana helal rızıklarından
nasip ederek haramlarından koru!
Lütfunla beni senden başkasına
muhtaç etme.”

Tirmizi, Deavât, 110

Tirmizi, Deavât, 110

Rızık

- Bizler rızık ile imtihan oluruz. Bol rızık ile ya şükrederiz ya nankörlük ederiz. Dar rızık ile ya sabreder ya da isyan ederiz.

DÜŞÜNELİM-KONUŞALIM
“Dünyalıkta kendinizden
aşağıdakilere, ahretlikte
kendinizden yukarıdakilere
bakın.”

**ALLAHTAN KORKANA
UMMADIĐI YERDEN
RIZIK GELİR.**

TALÂK SURESİ, 2,3

Afet

- Bizler mesela deprem gibi bir olayın öncesinde gerekli tüm tedbirleri almakla sorumluyuz. Sonrasında olanlara dair tabii ki bir teselli ve destek kaynağı olarak yine Rabbimiz'e sığınmak ve her şeyin onun takdirinde olduğuna iman etmek durumundayız.

Musibetlere genel işleyiş kuralları açısından ve daha büyük hayırlara vesile olabilmesi noktasından, yani hikmet boyutuyla bakılmalı, ayrıca daimi olmayıp, geçici olmaları da unutulmamalıdır.

**Ey Musibet O'nun izin ve rızasıyla Geldinse Hoş geldin
Sefa geldin!**

Sağlık ve Hastalık

- Hastalık, engellilik ve sağlık insan için imtihandır. İnsan, hastalık vb. sıkıntılarda sabretmeli, tedavi olmalı ve iyileşmek için gayret etmelidir. Ancak buradaki sabır, içinde bulunduğu duruma katlanmak ya da bunu kader saymak değil aksine kurtulmak için mücadele etmek anlamındadır.

Bazen, geçen koca bir yılın ardından seni sadece bir cümle özetler.

"Sağlık olsun"

Başarı ve Başarısızlık

- Dinimize göre başarı Allah'tandır. Kul herhangi bir işte başarılı olmak için çalışır, gayret gösterir. Ama o iş sonunda başarıya ulaşabilmesi Allah'ın takdiriyle mümkün olur. Bir de neyin başarı neyin başarısızlık olduğunu biz tam anlamıyla bilemeyiz. Hele hele günümüzde bu kavram çok yanlış yerlerde kullanılabilir. Asıl başarı Allah'ın rızasını kazanabilmektir.

Başarı ve Başarısızlık

- İnsan, iradesini doğru yolda kullanıp güzel şeylere yönelirse başarı kazanır. Buna **tevfik** denir. Bu, Allah'ın rızası yönünde hareket eden kulun işlerinde muvaffak kılınması anlamına gelir. Benzer anlamlar taşıyan inayet, **nusret** ve **lütuf** kelimeleri gibi **tevfik** de hayır ve iyiliğe yönelik davranışlara özgü kılınmıştır. Hadislerde geçen ve **billahi 't-tevfik**, **Allahü veliyyü 't-tevfik** gibi ifadeler de başarının Allah'ın yardımıyla mümkün oluşuna dikkat çekmektedir.

Başarı ve Başarısızlık

- İnsanın yanlış yönelmesi ve kötü olanı tercih etmesiyle başarısızlık gelir. Buna da hızlân denir. Hızlân, Allah'ın yanlış yönde hareket eden kulundan yardımını kesmesidir

Başarı ve Başarısızlık

- Bu anlamda başarılı olmak için kişinin gayret göstermesi ve özellikle ahlâkî sorumluluklarını yerine getirmesi gerekir. Bu yüzden kişi öncelikle çok çalışmalı ardından başarılı olmayı Allah'tan beklemelidir.

*Eğer yumurta
içeriden kırılırsa
yaşam başlar.*

*Eğer yumurta
dışarıdan kırılırsa
yaşam sona erer.*

*Bunun için tüm başarılı
değişimler İÇERİDEN
DIŞARIYA doğrudur.*

*Başlamak için mükemmel olmak
zorunda değilsin,
fakat mükemmel olmak için başlamak
zorundasın!*

Dua ve Tevekkül

- Dua, kulluğun özüdür. İnsan kulluğunun gereği olarak daima dua etmelidir. Ama dua daha çok henüz elimizde olmayan bir nimete ulaşmak veya içinde bulunduğumuz bir sıkıntıdan kurtulmak için yapılır. Yani, bizler dua ile mevcut hâlimizin değişmesini veya iyi hâlimizin devamını istiyoruz demektir.

DUA

HADİS: Dua ibadetin özüdür..

KADER

Kaza-i Mutlak

Gerçekleşmesi Allah tarafından kesin hükme bağlanmıştır. Bu hükmü verilen şeyin gerçekleşmesi kaçınılmaz.

Kaza-i Muallak

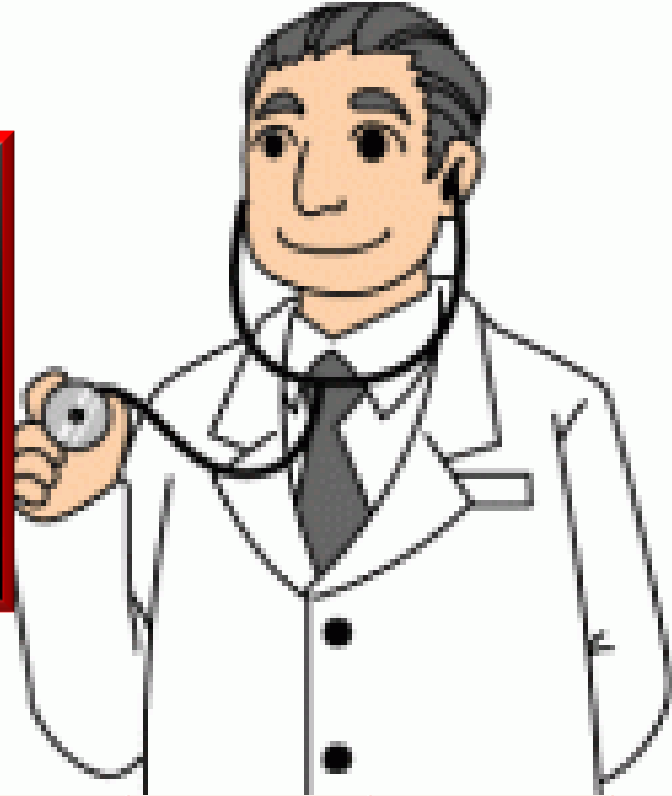
Gerçekleşmesi bazı sebeplere bağlanmış.
(sadaka, dua, tevbe, istiğfar, zikir, ibadet, taat burada fayda verir)

Tevekkül

Artık azmettikten sonra (karar verdikten sonra) yalnız Allah'a tevekkül et. Şüphesiz Allah Kendisine dayanıp güvenenleri sever. (Ali İmran 159)

Hastalığın için doktora git,
Verdiği ilaçları kullan; fakat,
doktora ve ilaca güvenme,
şifayı doktor vermez şifayı
veren Allah'tır. Şifayı ondan
istel

Arabayı dışarı bırak.
Allah'a tevekkül et

Tevekkül sabır ile

**Çalınan her kapı hemen Açılıydy beklemenin,
ümidin, sabrın ne önemi kalırdı**

Biz uzaklığı üç harf ile yakın eden insanlarız: DUA ile.

Duam belli
Duyan belli
Sorası:
Takdir-i İlahi

*Baktın olmuyor,
bir de dua etmeyi dene...*

Belki de günü birinde kendini
duanı yaşarken bulacaksın

Dua..

Dert etmedim dua ettim
Benim hala umudum var
Olmazları olduran Rabbim var

A pair of hands, one above the other, are shown holding a shower of white particles. The hands are rendered in a dark, almost black color, making the white particles stand out. The particles are falling from the hands, creating a dense stream. The background is black, and the overall scene is set against a dark, starry sky. The image has a soft, ethereal quality.

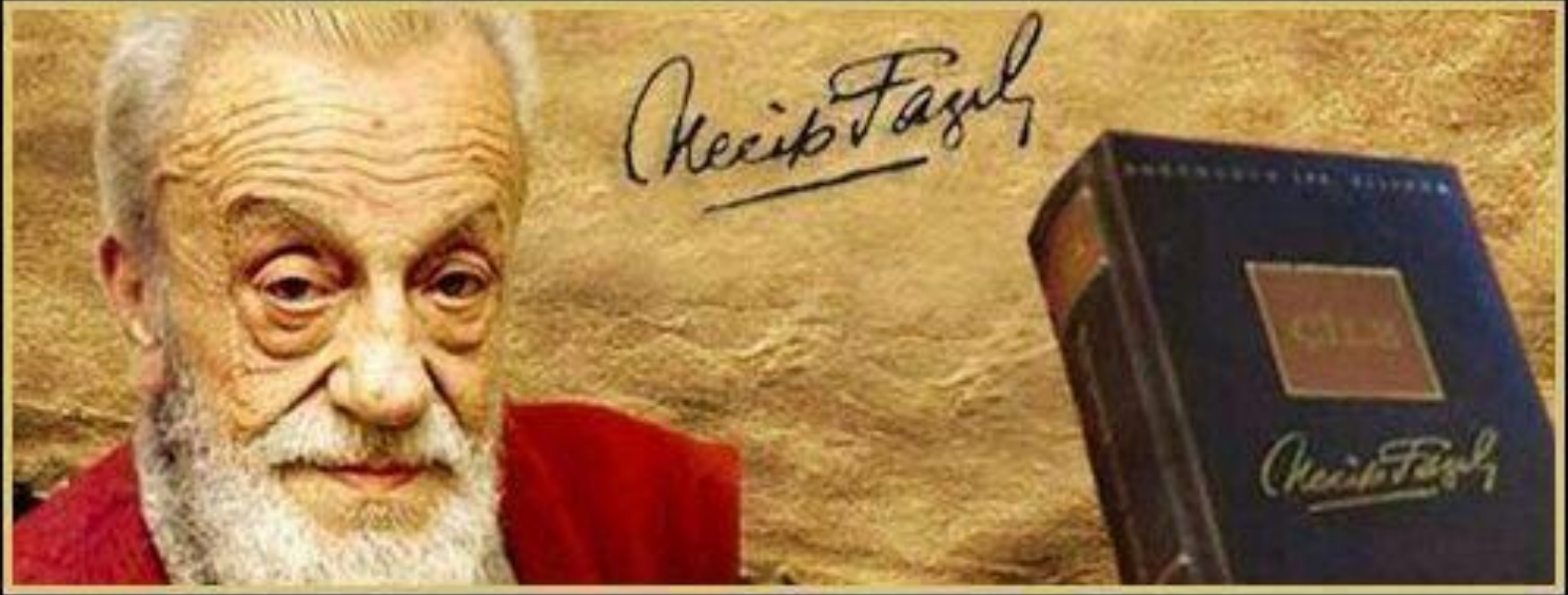
Elimden gelen bir Şey yoktu
Ben de kalbimden geleni yaptım
Dua ettim

**ALLAH kuluna
üç şekilde cevap verir..
-EVET der,
istediğini verir..
-HAYIR der,
daha iyisini verir
-BEKLE der
ve en iyisini verir..!**

*“Allah bir kulu
severse,
yalvarmasını
dinlemek için onu
sıkıntıyla sınar”*

Hadis-i Serif

Beyhaki, Şuabül-iman

**Verirler “ben acizim, kudret senin” dedikçe
Verenin şanı büyük, sen iste istedikçe.!**

Verirler şanı büyük, sen iste istedikçe.!

Verenin şanı büyük, sen iste istedikçe.!

Dert Etme, Duâ Et!

Hz. Mevlâna

**Tevekkül etmeyen ey insan
dünyanın yükünü sen
taşıyamazsın**

Tevekkülün olmadığı

**Allah'ım gönlümde olanı hakkımda hayırlı eyle,
hakkımda hayırlı olana gönlümü râzı eyle!**

Sabır, Teslimiyet, Rıza

- **Sabır**: Allah'ın rızasını kazanmak için mücadele etmek ve bu uğurda karşılaşılan güçlüklerle göğüs germektir. Sabır, Pasif bir bekleyiş, şerhlerel karşı tahammül değildir. Kur'an'da imtihanın bir parçası olarak insanların korkuyla, açlıkla, hastalık ve ölüm gibi musibetlerle imtihan edileceğı vurgulanmaktadır. Bu imtihanlar karşısında övgüye değer bir davranış olarak önerilen şey sabırdır.

*Sabır; Yüzünü Ekşitmeden
Acıyı yudumlamaktır...*

**Bir kapıyı kapatan Allah
Bir diğeri açar muhakkak
Sen gönlünü ferah tut
Sabrın ödülünü verecektir
Hak!**

**Bela
İmtihanı
Sabırla,**

**Nimet
İmtihanı
Şükürle
Kazanılır.**

SABREDİYOR...

Sabır, Teslimiyet, Rıza

- Zorluklar ve musibetler karşısında sabretmek, Allah'ın takdirine teslimiyet ve rıza göstermek, kulun imanıyla doğrudan alakalıdır. Rıza hâli tedbir almaya ve sebeplere tevessül etmeye de engel değildir. Öte yandan deprem, sel, kuraklık, fırtına, hastalık ve ölüm gibi ilahî takdirin tecellileri karşısında metaneti muhafaza ederek yakınmamak da rızanın gereği olarak görülmüştür.

Hayır ve Şer

- **Hayır**, sözlükte iyi ve faydalı iş demektir. Terim olarak, Allah'ın emrettiği, razı olduğu ve sevdiği davranışlar anlamına gelir. **Şer** ise, kötü ve fena iş demektir. Terim olarak ise Allah'ın yasakladığı ve hoşnut olmadığı, sonuçta yerilen ve cezayı hak eden davranışlar anlamına gelir.

İnsanın iyi fiilleri: Hasen
İnsanın kötü fiilleri: Kabih

GÜZEL (iyi): İki türlü güzel vardır: 1. Bizatihi güzel
2. Neticesi itibariyle güzel

Hayır ve Şer

● AYET: “ Sana gelen iyilik Allah’tandır. Başına gelen kötülük ise nefsendendir. Seni insanlara elçi gönderdik; şahit olarak da Allah yeter.” (Nisa:79)

AYET: “... Olur ki hoşunuza gitmeyen bir şey sizin için hayırlıdır ve olur ki, sevdiğiniz şey de sizin için bir şerdir. Allah bilir de siz bilmezsiniz.” (Bakara Suresi, 216)

Şer" sandığım şeylerde,
Var ettiğin Hayr'a,
Hayran'ım ALLAH' ım ...

Hidayet ve Dalalet

● **Hidayet**, doğru yol, hidayete ermek ise doğru yolu bulmak demektir. Hidayet, terim olarak, küfür ve şirk gibi kötü yollardan kurtularak kişinin amacına ulaşması ve doğru yolu bulması anlamında olumlu bir içeriğe sahiptir.

Dalalet yanlış yol, dalalete düşmek ise yoldan çıkmak, şaşırarak, kaybolmak, sapıklık veya sapkınlık demektir. Bu anlamda dalalet, yoldan ayrılarak doğru olanı terk etmek anlamına gelir. Dalalet terim olarak, kişinin Allah'ın gösterdiği doğru yoldan saparak başka yollara girmesidir.

9. Kadere İnanmanın Sağladığı Yararlar

Kadere inana kederden (üzüntüden) kurtulur

Zorluklar karşısında soğukkanlı ve sabırlı olur

Allah'tan başkasından korkmaz ve cesaretli olur.

Takdire razı olur

Tabiattaki dengeyle uyum sağlar

Teşekkürler!

“2003’ten beri hizmete devam”

*Ek işimiz değil,
Tek işimiz...*

TIKLAYINIZ

DAHA FAZLA

DÖKÜMAN İÇİN

 DDY YAYINLARI
İnönü M. Turgutreis C. No:63 İZMİR

 dindersi.com
— 2003’den beri —

0 505 979 88 88 - 0 555 153 08 74